

Bemærkninger til lovforslaget

Baggrunden for den søgte lånebemyndigelse er behovet for gennem salg af statspapirer at modvirke likviditetsvirkningen af det statslige budgetunderskud. Budgetunderskuddet indebærer isoleret set en udvidelse af likviditeten i samfundet, som uden indgreb ville betyde en stærk vækst i pengemængden og et mærkbart rentefald. En så kraftig lempelse af pengepolitikken ville ikke være forsvarlig af hensyn til udviklingen i valutareserverne og priseniveauet på lidt længere sigt.

Den søgte bemyndigelse er i forhold til tidligere lånebemyndigelser udformet som en samlet netto-

bemyndigelse, der bemyndiger finansministeren dels til at forøge den indenlandske statsgæld med indtil 100 mia kr. (brutto) dels til at refinansiere afdrag og indfrielse på indenlandske statslån, der forfalder efter lovens ikrafttræden. Hidtil har kun en del af den samlede lånebemyndigelse, nemlig bemyndigelsen vedrørende statsgældsbeviser, været en nettobemyndigelse.

Ved udgangen af august 1982 udgjorde restbemyndigelsen til optagelse af indenlandske statslån 32,9 mia kr., udelukkende vedrørende statsobligationer, jfr. tabel 1.

Tabel 1. Indenlandsk låntagning og lånebemyndigelse.

Mill. kr. Nominel værdi	Udestående gæld ¹⁾	Restbemyndigelse		
		Obligatio- ner	Statsgælds- beviser	I alt
Ultimo december 1981.....	132.987	2.161	1.750	3.911
Ny lånebemyndigelse, januar 1982.....	-	75.000	5.000	80.000
Bruttosalg 1. januar - 31. august 1982.....	56.105	- 44.305	- 11.800	- 56.105
Afdrag på statsobligationer 1. januar - 31. august 1982.....	- 4.257	-	-	-
Indløsning af statsgældsbeviser 1. januar - 31. august 1982.....	- 5.050	-	5.050	5.050
Ultimo august 1982.....	179.785	32.856	0	32.856

¹⁾ Statslån optaget efter 1. april 1975 og senere, bortset fra præmieobligationslån.

Statens indenlandske bruttolåntagning har i perioden 1. januar til 31. august 1982 udgjort 56,1 mia kr. til pålydende værdi. Afdrag og indfrielse har i samme periode andraget 9,3 mia kr., således at nettolåntagningen har udgjort 46,8 mia kr. Opgjort til kursværdi har staten netto optaget indenlandske statslån for 32,0 mia kr., hvilket modsvarer ca. 98 pct. af statens nettokasseunderskud, der skønnes at udgøre 32,6 mia kr. for perioden. Bruttofinansieringsgraden (dvs. bruttosalg af statspapirer til kursværdi i forhold til bruttokasseunderskuddet) udgjorde for samme periode godt 90 pct.

I årene 1978-1980 finansieredes godt 63 pct. af periodens nettokasseunderskud ved salg af statspa-

pirer. I 1981 var lånefinansieringsgraden 70 pct., idet nettolåntagningen udgjorde 29,1 mia kr. til kursværdi, mens nettokasseunderskuddet var 41,3 mia kr. Baggrunden for den relativt højere lånefinansieringsgrad i 1981 og den forløbne del af 1982 må søges i udviklingen i den samlede placeringskapacitet i den private sektor samt den relative forrentning på statspapirer i forhold til andre aktivplaceringer eller nedbringelse af gæld. For den del af den private (indenlandske) sektor, der ligger uden for pengeinstitutterne, »ikke-banksektoren«, der især omfatter husholdninger og virksomheder, forsikringselskaber, pensionskasser samt de store fonde, ATP, Lønmodtagernes Dyrtdsfond samt